

BARS.

KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.
Vidéken és Léván házhoz küllve:
Egy évre 3 ft — kr.
Hat hóra 2 ft 50 kr.
Három hóra 1 ft 25 kr.
Előfizetési pénzek postautalványal küllve.
Éves számok 12 kr-ával kaphatók
a kiadóhivatalban.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
kötésért 6 kr., többször 5 kr. fizetésű.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.
A nyilttérben:
minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
Velünk összekötöttesben levő hirdető-íradák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küllendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,
vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

I.

9186. sz. Barsvármegye alispánjától.
Meghívó.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi július hó 31-én d. e. 10 órakor Ar-Maróthon, vármegye-házának terében rendezendő közgyűlést tart.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Az 1886. évi 210. sz. a. közgyűlési határozattal kiküldött bizottság jelentése a vármegye idegen hangzósu helyneveinek meg, illetve visszamagyarosítása tárgyában.

2. Kis-Tapolcsán község képviselő-testületének határozata az ottani uradalommal megkötött legelő cseré tárgyában.

3. Az ar-maróthi tüzoltó-társulat kérvénye a vármegye tulajdonát képező 2 db. feeskendő helyreállításához szükséges 100 ft költségének megszavazása iránt.

4. Nagyméltóságú belügyminiszternek 1888. évi jun. hó 7-én 31292. sz. a. kelt intézkedése, melylyel az 1885. évből kiderített sikkasztás megtérítése tárgyában f. évi május hó 1-én 67. sz. a. kelt közgyűlési határozatban foglalt rendelkezésre észrevételeit megtette, — s ennek kapcsán alispáni rendelkezés az Andreánszky Emilt érdeklőleg f. é. 82. sz. a. kelt közgyűlési határozatból eredő intézkedés folytán.

Ar-Maróthon, 1888. sz. Jakab havának 13. napján.

Máriássy István
alispán.

II.

8139/88. szám. Barsvármegye alispánjától.

Pályázat.

Barsvármegye törvényhatóság közsé-
geinél rendszeresített megyei fúskola felü-
gyelői állás betölthetése céljából ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állásra csak oly legfeljebb 40
éves egyén pályázhat, ki magyar állampol-
gár, a magyar állam hivatalos nyelvét tel-

jesen bírja, feddhetlen előéletű, kertészeti és
borászati vándortanítói képesítéssel bír és
ki szakzszerű kiképzését és legalább
három éven át jó sikerrel üzött gyakorla-
tot okmányokkal igazolni képes.

Évi fizetése: készpénzben 700 ft,
utátalány ezimén 600 ft, lakpénz ezimén
140 ft, iroda átalány ezimén 60 ft, ösz-
szesen 1500 ft, mely összeget előleges
havi részletekben, a vármegye pénztárának
községi fúskola alapjából nyeri.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy
kellőleg felszerelt kérvényeiket folyó évi
szeptember hó 26-ig hivatalomnál annál
inkább benyújtsák, mert ezen állomás be-
töltése iránt az azon hó 27-re kitézített köz-
gyűlés fog rendelkezni.

Aranyos-Maróthon, 1888. jul. hó 8-án.

Máriássy István,
alispán.

Magyar kereskedelem.

Mióta a névmagyarosítás eszméje
oly nagy hódításokat tett, azóta föl-
tűnően halad előre a magyarosodás
ügye ugy a közéletben, mint a keres-
kedelemben.

A kereskedelmi kamaráknak lel-
kes felhívása nagyrészt megmagyaros-
ította a cégéztáblákat, meg sok helyütt
a főkönyveket is.

Német volt a szó minden boltban,
minden üzletben, minden kereskedés-
ben. Ha a vevőkkel magyar nyelven
beszéltek is a kereskedő, segédjével, üz-
leti ügyfeleivel németül társalgott. A
levélbeli érintkezések német nyelven
folytak. Magyar levelezőt egy nagy-
kereskedő sem tartott szükségesnek al-
kalmazni.

Csak mikor a sajtó, csipős végű
ostorával nyaka közé suhintott a joga-
sulatlan germanizmusnak és a publi-
kum kezdte visszaküldözgetni az ide-
gen fogalmazású fölhívásokat, reklámo-
kat és leveleket, kezdte a boltos ma-
gyarul is megdícsérni a portékáját és

így született meg aztán a kényszerű-
ség pressziója alatt a magyar leve-
lezés is.

Alulról fölfelé kezdett magyaro-
sodni a magyar kereskedelem. És ezt
Budapesten, ha későn is vették észre,
Bécsben nagyon is okultak rajta,
mert német nyelvű utazóikat kénytele-
nek voltak kieserélni — ha nem is
magyarokkal, de olyanokkal, akik ma-
gyarul is tudták magukat megértetni.

Bécsben nem egy nagykereskedő
cégét ismerünk, ahol egy-egy magyar
segédet alkalmaznak, hogy a magyar
ügyfelekkel való érintkezés megkön-
nyítessék. Megtörtént már — elég szé-
gyenre nem egy magyar kereskedőnek,
hogy német nyelvű megkeresésére ma-
gyarul kapta meg a választ.

A magyar kereskedelmet ugy kell
megmagyarosítani, hogy a magyar ke-
reskedő kívánja meg, miszerint az, aki
vele közvetlen érintkezik, vele magya-
rul beszéljen.

A német kereskedelmi utazókkal
ne álljunk szóba. Ha a külföldi gyá-
ros közvetítőre szorul, vagy azt al-
kalmaz, az a közvetlen közvetítő tud-
jon magyarul.

De a magyar kereskedelmet iga-
zán megmagyarosítani nem fogjuk tudni
addig, amíg annak tekintélyt nem
szereztünk.

Alig van egy pár kereskedőnk,
aki a külföld előtt számottevő képví-
selőjeképpen szerepel a magyar keres-
kedelemnek.

Most érezzük még csak igazán a
magyar büszkeség bűneinek súlyát,
amelynek nyomasztó hatása alatt a
legszegényebb kirakat poros üvege
alatt, évekig kellett szenvednie ipa-
runknak és kereskedelmünknek.

A magyar kereskedelemnek csak
ugy lehet tekintélyt szerezni, ha erre
a pályára képzettséggel és tehetséggel
bíró egyének is vállalkoznak.

nem vet át lopva egy-egy pillantást reám,
hanem

Itt ül az asztalnál mellettem, engem
aranyos férjcsékjének nevez és csinálja a
stafírungot — kis ellenzöt horgol — egy
éves kis leánykánkunknak.

Almás.

Nyáry alkony.

Szállj le halkan a vidékre,
Nyári alkonyat!
Szójj a drága lány szívébe
Szines álmokat.

Bontsd ki fagyglad' s hintsd a földre
Balzsamos lehed'
S szárnyaidal föld be, föld be
Titkos üdvömet.

Mint az illat, rózsá illat
Hangtalan legyen.
Csak ragyogjon, mint a csillag,
A derűs egen.

Néma hold, csak te tekints le
Meghittén reám,
Mig méltázó szemembe
Könyet esalsz, leány.

Reviéky Gyula.

A kertészleány.

— Beszély. —

Írta: Csengey Gusztáv.

Erre már csak mégis ajtót kelle
nyitni, de csak a kis ajtót nyitotta fel s
kilépett.

Egy lovas tiszt ugrott elébe, mig
távolabb egy utazó batár állott, néhány
fegyveres kozák lovastól körülvéve.

Ugy lesz tekintélyes a magyar
kereskedelem, ha a vagyonos szülők
felsőbb iskolákat végzett gyermekei a
kereskedői pályára szorítottak tőké-
jükkel együtt. A kereskedői pályán
éppen annyi tekintélyt — de tán több
vagyon — lehet szerezni, mint az
ügyvédi vagy az orvosi prakszison.

Hogy pedig valaki csak ugy lesz
tekintélyes kereskedővé, ha iskolákat
végzett és hogy e nélkül még itt sem
boldogulhat, eléggé mutatja kereske-
delmünk, amely proletároknak szintén
nem szegény.

Ha majd egyszer társadalmunk
művelt elemeit látjuk a kereskedők
között, meg jön a tisztelet minden ol-
daltól.

Törekedni kell a magyar keres-
kedőnek tiszteletet szerezni a magyar
névnek, igyekeznie kell forgalomba
hozni a magyar cikkeket, a magyar
gyártmányokat.

Addig, amig nem lesz
tekintélyes magyar ipa-
runk, addig nem lesz je-
lentősége és így tekin-
télye a magyar kereske-
delemnek sem, akár hogy
magyarosodik.

Amig szegény lesz a
magyar ipar, szegény ma-
rad a kereskedelem is.

Azért a magyar keres-
kedelem tartása kötelessé-
gének forgalmat és tekin-
télyt szerezni a magyar
iparnak, ha tekintélyt akar
magának szerezni és azt
akarja, hogy tiszteljék és
magyarnak tartásák.

Az eperfa tenyésztése.

— Erschinger Jánostól. —

A selyemtenyésztés egyik főtenyezője
az eperfa, s éppen ez oknál fogva vivott
ki magának oly jelentőséget. Tudjuk, hogy

— Ez nemes ember háza, uram! —
— szolt méltósággal az öreg strelisz —
én vagyok e ház ura, nevem Petrow
Jarosláv, mit akar ön nálam?

A nemes ember szóra a tiszt megsze-
lidült s illedelmesen emelte kezét csakójához.

— Bocsánat, uram, azt hittük vendég-
fogadóhoz értünk. Száműzöttet viszünk
Szibériába. Az idő ránk esteledett, enged-
je meg ön, hogy udvarában tölthessük az
éjt. A fogoly előkelő ember, nekünk meg
van hagyva, hogy kimélettel bánjunk vele.
Adhat e ön alkalmas szobát, ahol a foglyot
elhelyezhessük? a legénység elfekszik az
udvaron is.

— Jól van uram, lesz minden, jó
estét!

Ezzel visszavonult, kinyitotta a kaput,
az egész kíséret a fogattal együtt bevo-
nult az udvarra.

Az öreg Petrow besietett a szobába.

— Semmi baj gyermekek! foglyot
visznek Szibériába. Irén! vacsorát kell ké-
szíteni, aztán rendezz be szobát a fogoly és a
tiszt számára.

Irén kisietett a konyhába, Petrow pe-
dig kiment a kellemetlen vendégek elé.
Ezalatt a tiszt leugrott lováról, intett a
legénységnek is, hogy szálljanak le, aztán
kiemelé a foglyot a batárból s Petrow be-
vezette őket az ebédlő terembe. Mikor a
fogoly mogorván, lecsüggesztett fejvel a
terembe belépett, Ivanovics és fia ijedten
ugrottak föl, elsápadt mindkettő, s meredt
szemekkel bámultak a fogolyra.

TÁRCZA.

Mit is írjak!?

Ami a háztulajdonosnak a villámcsa-
pás, ez a hírlapírónak a szedőgyerek meg-
jelenése, ha nincs cikk, ha nincs kézirat.

Visszatáborodtam. Pálczámot odatet-
tem a sarokba s mint egy automat ültem
le ismét asztalom mellé. A szerkesztő te-
kintetének súlyát éreztem reám nehezéni,
aki azzal vigasztalta a szedőgyereket, hogy
csak várjon, nemsokára készen lesznek.

„Ő, ő volt az egyedüli, akit lángoló
szerelmem kiolthatlan tűzével szerettem, s
ő, ő volt az egyedüli, a ki — megcsalt.
Szerelmem szenvedett, pedig csak kaczer-
kodott érzelmeimmel. Hazug volt a mosoly
ajkán, hazug az a szó, ami arról a mosolygó
ajkáról suttogva elhangzott. Csalás volt te-
kintete, mely ábrándozni látszott. Hódítá-
kaczerőség volt minden lehelte. Megcsalt . . .
széttúzta a keblemet . . . széttépte hite-
met . . . és . . .“

Eddig értem el, mikor „Ő“ kis szöke
angyal ismét átpillantott a „vis-à-vis“-ből s
ezzel minden gondolkodásom fonálát össze-
bonyolította. Elfelejtettem, hogy mit is
akartam írni s hogy ki is az, akiről a tár-
czámban szó van. Hiába vertem a toll he-
gyét a szerkesztőségi öblös tintatartóba, az
„és“ re következő szót nem tudtam meg-
találni. Mintha emlékezetemet teljesen el-
mosta volna az a szende tekintet, mely
ugy lopva jutott át hozzám s mintha a

gondolat kerekeit szedte volna ki agyamból
az a két nefelejts szem — egyetlen eszmém
nem volt, s egyetlen szót sem voltam képes
többé papírra tenni; az „és“ folytatása el-
maradt.

A szerkesztőm észrevette a dolgot. Ő,
kinek éles látása mindenre kiterjedt, látta
a pillantást, fölismerte annak hatását, észre-
vette, hogy gondolatom menetét mi akasz-
totta meg s belátta, hogy ilyen benyomás
alatt kedélyeskedni csakugyan nem lehet.
Szigoru arcvonásai eltűntek, homlokának
redői elmultak s mosolyogva fordult felém.

— Keljen föl barátom, a megkezdett
tárczát majd én folytatom. Ön pedig men-
jen el valahová egy szép virágos kertbe,
szedessen egy nagy csomó nefelejts virá-
got és küldje el, ennek a szép szöke ki-
csikének, aki annyira elvette az eszét.

Nem tudom köszöntem-e, mikor elro-
hantam. Arra emlékezem, hogy egy sovár
pillantást vetettem át, arra az átellenes
ablakra, aztán futottam addig, mig csak
egy virágos kerre akadtam.

Hogy az „és“-nek mi lett a folytatása,
sohasem néztem utánna. De hogy a fü
zirat nélkül nem ment el, arról bizonyos
vagyok, mert egy szedőgyerek se teszi ki
magát annak, hogy a mettőr mind a két
fülét kiránczálja.

Ma ismét hátam mögött ül Guttenberg
apródja. Csak ugy fut a toll a kutyanyel-
ven! A humoros ötletek alatt kaczag a toll
a kezemben! A tárcza kész.

Igen ám, mert az a kis leány már

a jövedelmező és a most oly nagy fejlődésnek örvendő selyemtenyésztést eperfa nélkül nem üzhették. Ezért legelső sorban az eperfák számát kell szaporítani, hogy abban hiányt ne szenvedjünk. Az eperfa (Morus) Közép-Ázsiában honos, s különösen China, Japán és Perzsiában vadon is tenyész. Európa elején csak a fekete eperfiat ismerte, midőn a rómaiak izletes gyümölcse miatt hazájukba plántálták. De midőn a 12. században a selyemtenyésztést Olaszország- és a szomszédos tartományokban megkezdődött, az eperfa leveleit tekintették a növény jelesebb részének s főleg a fehér eperfiat, mert ez szolgáltat legkiválóbb tápot a selyemhernyóknak.

Az eperfa „Linné“ rendszerének XXI. osztályába (Monoclea tetrandria) tartozik és három fő- és számos korcsfajban fordul elő, melyek többé vagy kevésbé a gyümölcs színe, a levelek nagysága, formája és növényében különböznek egymástól.

Az eperfa fajtái: 1. A **Morus nigra**, a fekete eperfa, mely fekete bogói után neveztetett el, szeptemberben érik, igen izletes és azért különbözőképen használható. Perzsia és Chinából ered, hol ma is még vadon található, de található ily állapotban Tatarországban és Turánban is. Törzse 10—15 méter magas, legtöbbször egyenes és görsös, heja ráncos és barna színű. Levele 10 cm. hosszú és 8 cm. széles, szív alakú, tojásdad 3 vagy 5 karéjjal. Tapintata gyapjas, mivel felső és alsó lapja finom fehér szőrrel fedett. 2. A **Morus rubra**, a Virginiából származó vörös eperfa 8—10 méter magaságot ér el. Levelei 10 cm. hosszúak és szintén szív alakúak, tojásdad alakúak hármas karéjjal s fiatal korukban nagyon szőrösek. Gyümölcsének sötétvörös színe és kellemes, savanykás íze van. Faja igen szilárd s egyik jó tulajdonsága az, hogy ha hosszabb időn keresztül vízben van is, ellentáll a rothadásnak.

Mindkét fajnak a selyemtenyésztésben kevés jelentősége van. Elsőnek levelei csak a legnagyobb szükségben, utóbbi egyáltalán nem használhatók.

3. A **Morus alba**, a fehér eperfa. Hazája China, némelyek szerint Kelet-India. Levelei tojásdad alakúak, tövüknél szív alakúak, sokszor bevágásokkal, de gyakrabban különösen idősebb fáknál 3—5 karéjjal, rövid szárral; teljesen simák és mindkét oldalon fényesek. A törzs 12 méter magaságot is elér, hamuszürke és kérge barázdált. A bogyók júliusban megérnek, fehér színűek, néha vörösek, sőt nem ritkán feketék is és tulságos édesek. A fa a telet is kiállja; különösen törpe és szálak fának nevelni alkalmas.

A fehér eperfának sok korcsfaja van, melyek leveleiket és növényüket tekintve különböznek.

a.) A **Morus moretti**, mely 1810-ben Paviában Moretti tanár kertjében importált magból neveltetett és azóta ismeretes. Kérge sötétzöld, ágai sűrűek, erősen lombosított, gömbölyded és fényes levelekkel. Ajánlatos, hogy e faj gondosan ápolassék és tenyésztessek, mivel szép, nagylevelű plántái sövénynek és törpe fának kevés fáradsággal könnyen nevelhetők.

b.) **Morus multi caulis**, Philipp szigetéről ered. Levelei 10 cm. hosszúak, tojásdad alakúak s végük hegybe menő és leves. Bokrosan nő és sok szárat hajt, ezért legtöbb esetben bokroknak és sövénynek használják. Szaporítása dugványozás által könnyen eszközölhető.

c.) A **Morus cedronat** rendkívül dus levélzete miatt Lombardiában nagyra becsülik. Későbbben hajt az előbbieknél és silányabb talajjal is megelégszik. Említésre méltók még: a **Morus alba rosea**, a rózsás eperfa; a **Morus ovalifolia**, a római eperfa; a **Morus macrophylla**, a nagylevelű eperfa; a **Morus nana**, a törpe eperfa, a **Morus papirifera**, melynek kérgeből a japániai papírfélt és táblapapírt készítenek.

Ami az eperfa tenyésztését illeti, ez a nedves, nehéz és hideg földet kivéve, mindenütt megterem, és a fagy iránt sem érzékeny. E szerint nem helyes azon nézet, hogy a selyemhernyó csak a citrom és narancsok hazájában nyújthat hasznot, mint sokan állítják; mert vegyük csak a szőlőt, a cseresznyefát és más fáinkat, ezek sem vétek hazánkban eredetüket s mégis mily szépen tenyésznek.

(Folyt. köv.)

Közigazgatási bizottság július havi ülése.

Az alispán jelentése.

A folyó hó 11-én megtartott közigazgatási bizottsági ülésben, a közigazgatási ágak állapotáról az alispán által f. é. június hóriól betérjlesztett jelentés szerint; közmunka válság címén a megyei pénztárba befolyt 2722 frt 50 kr, hátralék maradt 49499 frt 19 1/2 kr, közmunka bírság címén befolyt 15 frt 40 kr, maradt hátralék 1185 frt 31 kr, katonai beszállásdíj címén befolyt 148 frt 59 kr, maradt hátralék 9118 frt 22 kr, betegpótlási pótadóm címén befolyt 225 frt 31 kr, a hátralék 12482 frt 91 1/2 krt tesz.

Phylloxera jelenléte constatáltatott Hölvény, Méző-Kis-Sálló, Zeliz községek és Léva város határában fekvő szőlőkben, ennek folytán a földmivélsé, ipar- és kereskedelmi miniszter a zárlatot elrendelte. — Kis-Lóth község határában fekvő szőlők-

A hátramaradtak esüggeden néztek egymásra.

Az öreg Petrow szólalt meg először Alexeihez fordulva.

— Ez a megbukott kegyencz rád ismert?

Alexei nem szólt, csak fejével intett.

— Tehát te mégis valami politikai vétet követél el.

Az öreg Ivanovics közbeszólt:

— Öreg ne kérdezz semmit. Kérjük az Istent, hogy fordítsa el fejünkről a veszélyt.

Ő tudta, hogy fiát a legnagyobb veszély fenyegeti, ha elárulják, a legnagyobb veszély: egy szerelmes asszony bosszúja, a ki véletlenül királynő is, tehát hatalmas és engesztelhetetlen.

Ezalatt Lestocq magára maradt a tiszttel.

— Uram! szólalt meg a bukott kegyencz, valami eszembe jutott az uton, a mit föl kell fedeznem a czárnó előtt.

Lestocq azt mondta, hogy az uton jutott észbe. Ez a tiszt nagyon közönséges ember, s valószínűleg elég jó katonára, hogy ne sokat okoskodjék. Ebben igaza volt, a tiszt közönyösen fordult feleje.

— Hallgatom önt, uram.

— Levelet kell írnom — folytató Lestocq. — Hol fogják önt felváltani?

— A következő állomásnál.

— Aki leveletem átadja a czárnónek, az nagy jutalomra számolhat. Fogadja ön nekem katonai becsületszavára, hogy soraimat személyesen fogja a czárnónek átadni? — Ez kötelességem.

ben is phylloxera gyanusak találtattak, minek folytán a szolgabíró a vizsgálatot megajtette, és a felvett jegyzőkönyv a földmivélséi miniszteriumhoz felterjesztetett.

Rendőri ügyek. Mádél János felső-hámori lakos június hó 2-án egy hamisított ezüst forint forgalomba adásán éretett, — a csendőrség a tettest beösmérő vallomásra bírta, miért Mádél az összes bünjelekekkel együtt a legközelebbi kir. járásbírósnak átadatott.

Janovák János kis-tapolcsányi lakos június hó 12-én az ottani községi erdőben felakasztva találtatott. A megajtott vizsgálat büntető esekelményre nem vezetett.

Kupen János rudnói lakos június hó 27-én az erdőben felakasztva találtatott, — a megajtott vizsgálat öngyilkosságot constatált.

Skarba János pilai lakos június hó 4-én saját vigyázatlansága folytán az ottan épülő torony állványairól 14 méter magasságból leest, — a szenvedett esontörések következtében 3 óra alatt meghalt.

Mult június hóban bejelentett 8 tüzesetnél 35437 frt 50 kr. kár vétetett fel, — a biztosítás összege 34745 frt.

A kir. tanfelügyelő jelentése.

Bars megye területén 1888. év I-ső felében volt 210 népiskola, ezek közül elemi 208, felső népiskola 1. — polgári 1. — melyekből 191. vegyesen, 10 fiu, és 9 leányok által látogatottak. Ezekon kívül volt még 4 iparos tanonc iskola, és 4 óvoda.

Az iskolák közül 93 ban magyar, 16 ban német, 100 ban több, egyben pedig német-magyar volt a tan nyelv, — az iparos tanoncziskolák közül egyben, — német-magyar, — egyben tót-magyar, és kettőben magyar, az óvodákban pedig szintén magyar volt a tan nyelv.

A 6—12 éves tankötelesek összes száma volt fiu 9549, — leány 9240. — 13—15 éves fiu 3831, leány 3491. Vallás szerint rom. kath. 22368, ref. 2499, ág. ev. 615. izr. 629. — végre nyelv szerint magyar 7126, német 2961, és tót 16024 volt.

Az iskolába járók között volt az elemi iskolában 8357 fiu, 8074 leány, az ismételő iskolában 2775 fiu, 2497 leány, — felső népiskolában 26 leány, polgáriskolában 73 leány, magániskolában 22 fiu, 14 leány; — a 9—15 éves tankötelesek közül a középiskolában 349 fiu, összesen tehát 22187 vagyis a tankötelesek 84.9%-ka járt iskolába. — Az iskolába járók között volt rom. kath. 18831, ref. 2220, ág. ev. 445, izr. 691. kik közül magyar volt 6461, német 2290, és tót 13436. Iskolába egyáltalában nem járt 3924. vagyis a tankötelesek 15%-ka. — A tanításhoz szükséges tankönyvvel bírt 4331 gyermek.

Az összes népoktatási tanintézetekben 258 tanító működött. Tanítói oklevéllel 211. azzal nem bírt 47. — Ezek között volt 235 rendes, 23 segéd, 238 férfi, és 20 nőtanító. A magyar nyelvet teljesen bírta 193. — Kevésbé 36, és alig bírta 29.

Az iskolák évi fenntartására 141025 frt fordítottatott, melyből a rendes tanítók fizetésére 4618 frt, fűtés, tisztogatásra 9518 frt, taneszközökre 970 frt, szegény tanulók

— De a levél tartalma csak a czárnó titka lehet. Én le fogom azt pécsetelni.

— Tegye ön. Én katoná vagyok s híve a czárnónek, azt is tudom, ki volt ön az udvarban, rám bízhatja a titkot.

Lestocq leült az asztalhoz, amelyen íróeszközöket is talált. A következő sorokat írta le gyorsan:

„Ha a czárnó megkegyelmez nekem és megengedi, hogy szabadon mehessen valamely európai államba, akkor én felfedezem előtte, hol tartózkodik a megszükött Wolf? — Lestocq.“

Ezt a levelet saját gyűrűjével pécsetelte le s átadta a tisztnek.

— Már most vacsorálhatunk uram! . . .

. . . Azon az éjszakán a háziak közül senki sem tudott aludni. Csak a gyermekek, a katonatiszt és a fogoly, aludtak nyugodtan. A fogoly is? Igen! azt hitte, hogy e levél visszaadja neki szabadságát, hiszen jól ismerte ő Erzsébet czárnót. Ha Wolf úgy távozott volna az udvartól, mint egy megunt kegyencz, akit elbocsájtottak, akkor semmi köze sem volna többé a mul-takhoz; de Wolf akkor hagyta el a czárnót, mikor az még legszenvedélyesebben ragaszkodott hozzá, mikor a szerelem új, ellenállhatlan ingerrel hatott rá s lángjai mindig erősebben lobogtak fel. A fiatal ember kedves naivsága, ifjú erejének teljes üdesége oly varázs volt, ami a czárnó egész valóját áthatotta. . . . Sokáig talán nem tartott volna ez; de akkor leghatalmasabbán lángolt. . . . És e bűbájt egyszerre váratlanul vesztette el. . . . A czárnó — sirt dühöngött, később megvigasztalódott ugyan, de ha valaki a kedves ifjút visszaadná neki, nem jutalmazná-e meg a czárnó azt a valakit, ha ez épen Lestocq volna is? . . .

segélyezésére 1309 frt, építkezésre 7758 frt, vegyes kiadásokra 2310 frt, fordítottatott.

A megyei főorvosok jelentése.

A közegészségi állapot kedvező. — A trachoma betegek száma az oszlányi járásban kevesbedett; június hó végével nyilvántartásban és gyógykezelés alatt állott 207 kifejtett, és 261 kislóku vagy gyanus trachoma beteg. Junius hó 7. 8. és 9- n Ferencz Náthán orsz. közegészségügyi felügyelő az oszlányi járásban megjelenvén, a járás orvosall együttesen megvizsgálta, a privigei járással határos, s leginkább fertőzött Felső- és Alsó-Kamencez községek lakosait, jelen volt N-Ugrócz községben a trachoma betegek orvosi-rendelésén is, s a tapasztaltak felett helyeslését nyilvánítván, úgy az óv- valamint a gyógyeljárás illetőleg, az eddigi intézkedések fogantatását továbbra és ajánlotta. — r. t.

Stefánia trónörökösne a Koburg hercegi pár kíséretében 18-án V i h n y e fűrdőt látogatta meg, hol nagy közönség élén Osovsky polgármester fogadta a vendéget, bemutatva Mácsay főszolgabíró, Boleman főorvos, Kacy kamarás, Kachelmann vasgyárost, Daubner plebánost és Somogyi fűrdőtulajdonost. A házak fel voltak díszítve. Kachelmann gyáros 200 munká s sorfalat képezett. A fejedelmi vendégek megtekintették a fűrdőházat, a parkot és tetszésüket nyilvánították a fűrdő és vidéke felett. A vendégek 3 óra 15 perczig időztek Vihnyén. Innen Szklenóra hajtottak, melynek parkja, gyönyörű fekvése a trónörökösnek különösen tetszett. Osovsky polgármester megmutatta többek közt a meleg fürőst. Ó fenségeik teljes megelégedésüket fejezvé ki a kirándulás felett, 6 óra 30 perczkor érkeztek meg Szt.-Antalra. — Másnap esaládi ünnepélyt tartott a fenséges család. A kis Koburg hercege ugyan — írja levelezőnk — e hó 19-én töltötte be 10. évét Szent-Antalban. Korán reggel az ünnepélyt taraczkölvések hirdették; 10 órakor az esperes nagymisét mondott az udvari kápolnában, melyen az udvar, az összes tiszték és szolgaszemélyzet részt vett; mise után a tiszték, élőkön Hönig V. esperessel, üdvözölték a kis herceget. Délben diszbedél volt, melyen Selmeczről az akadémiai igazgató s néhány meghívott vendég vett részt. Délután az ak. ifjuság közül 36 jó énekes a parkban 4 magyar darabbal (kitünően énekeltek), mulattatta a hercegi családot; ugyancsak d. u. megérkeztek gr. Teleky, Kiss Pál és neje Véglesről. Este a park egy részét mintegy 200 lampion világitotta meg, s a hercegi család a selmeczzi cigányzene mellett a parkban, majd bevonulva, a teremben mulatott. — r. t.

Különfélék.

— Az aratást illetőleg röviden a következőkben foglaljuk össze a vett híreket. A b u z a általában jó, középszerűnek mondható, néhol az ősöz és rozsa tett pusztítást; a r o z s mennyiségileg gyöngye közép-

Lestocq számított ez eredményre s nyugodtan hajtá fejét álomra annak házában, a kit elárult, akit tönkre akar tenni.

A kisérlet a fogolylyal másnap reggel tovább vonult.

A Petrow-Ivanics család köréből el-tűnt a boldog nyugalom. Érezték a veszélyt, mi őket fenyegeti és nem tudták azt elhárítani. Legkiñosabb helyzete volt Irénnek, aki nem tudott semmit, csak sejtett, de e sejtélem bizonytalansága gyöttrőbb vala, mint a legsötétebb való.

Csak az öreg Petrow bízott a jobb sorsban s vigasztalta a busuló családot.

Mikor a katonatiszt visszakerült Szent-Pétervárra, egyenesen a czárnóhoz sietett s átadta a levelet.

A czárnó láthatólag felindult, arca lángba borult, szemei villogtak, egész testét valami különös izgalom fogta el. Majd egyszerre haragosan vonultak össze szemöldökei s elkezdett hevesen föl és alá járkálni.

— Kegyelmet kér — dörmögé, — az nem lehet . . .

Egyszerre megállt.

— Nélküle is kitudom a titkot! — kiáltá. Ezzel a tiszthez fordult s szigorúan kérdé:

— Ismered te a levél tartalmát?

— Nem, fölséges asszonyom! A fogoly előttem pécsetelte azt le, de nem engedte elolvasnom, azt mondta, hogy a levél oly titkot tartalmaz, amelyet csak a czárnónek szabad megtudni.

— Ember, ide hallgass. E levélben nincs felfedezve a titok, itt csak a titok fölfedezésének föltétele van megírva! Lestocq szabadon boesáttatása a föltétel és én a föltételt el nem fogadom. Nekem Lestocq

— Lestocq: kiáltá önkénytelenül az öreg Ivanovics.

Az ismerős hangra a fogoly fölkapta fejét, tekintetét az öreg Ivanovics felé fordítá, de most Alexit is meglátta és bámulva szegező rá szeméit.

E pillanatban lépett be Irén s amint meglátta, hogy férje és a fogoly milyen szemekkel bámulnak egymásra, valami rémületes gyanu villant át agyán, eszébe jutott, hogy férje egykor üldözői elől menekült hozzájuk, s talán ez az ember egyike azoknak, akik elől menekült. Ez az ember most elárulhatja férjét a katonatiszt előtt. . . .

A fogoly éppen szólni akart, talán éppen azt a végzeteljes nevet akarta kimondani, ami Alexeit semmivé tette volna, de a pillanatban a férjeért rettegő asszony megragadva a fogoly kezét, megelőzte őt e szavakkal:

— Jöjjön uram, bevezetem önt szobájába, a vacsora mindjárt készen lesz.

Az első meglepetés hatása elmúlt, Lestocq most sajátságos gnyos tekintettel méregette hol Alexeit, hol a szorongó szép asszonyt, végre ezt szólítá meg:

— Ön talán neje azon embernek?

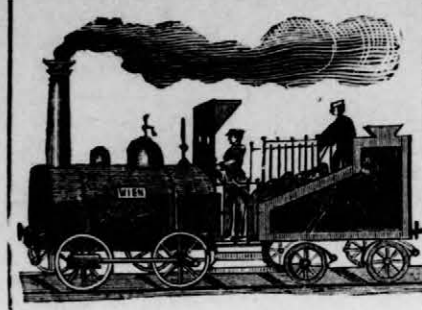
— Igen. Uram, szobája készen van, azt hiszem, a hosszú utazás után önnek nyugalomra van szüksége.

A szegény asszony most oly kétségbeesett, esdő tekintetét vetett Lestocqra, hogy ez pillanatra elhallgatott.

E pillanatban valami sajátságos gondolat villant át agyán, arca elveszté gnyos, kárörvendő kifejezését, s egyszerű komolysággal fordult Irén felé.

— Követem önt, asszonyom!

Lestocq, Irén és a tiszt elhagyták a szobát.

Léva Csata Esztergom-Nána			Esztergom-Nána Csata-Léva			Csata-Ipolyság			A vonatok érkezése.					
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:			Léváról:		
	I.	II.		II.	III.		II.	III.	Ind.	Érk.	Ind.	Érk.	Ind.	Érk.
Léváról . . . ind.	11.20	4.25	Bad postói . . . ind.	9. . .	9. . .	Csata . . . ind.	6.40	1.35	Bécsbül . . . ind.	10. . .	8.25	Léváról . . . ind.	11.20	4.25
Alsó Váradi . . .	11.43	4.48	Bécsbül . . . ind.	10. . .	8.25	Zalaba . . .	6.59	1.54	Pozsonyból . . .	12.37	10. . .	Csatára . . . érk.	1.06	6.11
Nagy-Salló . . .	12.10	5.15	Esztergom-Nána ind.	5. . .	12.20	Ipoly-Pásztó . . .	7.23	2.16	N.-Tapolcsányról . . .	7.12	7.12	Ipolyságra . . .	3.35	
Záiz . . .	12.37	5.42	Köhid-Gyarmat . . .	5.27	12.40	Bél . . .	7.37	2.29	Galántáról . . .	1.54	12.42	Esztergomba . . .	2.50	7.46
Csata . . . érk.	1.36	6.11	Kéménd . . .	5.47	12.58	Visk . . .	7.59	2.49	N.-Szombathól . . .	12.40	11.30	Vácra . . .	5.01	8.48
. . . ind.	1.27	6.34	Bény . . .	6.08	1.12	Ipolyság . . . érk.	8.56	3.35	É.-Ujvárról . . .	3.47	11.30	Budapestre . . .	6. . .	9.30
Bény . . .	1.50	6.50	Csata . . . érk.	6.24	1.26	Ipolyság-Csata.			Budapestről . . .	9. . .	9. . .	É.-Ujvárra . . .	14.42	12.24
Kéménd . . .	2.06	7.04	Csata . . . ind.	6.34	1.40	Visk . . .	11.15	4.20	Vácra . . .	9.59	9.59	Galántára . . .	5.28	1.59
Köhid-Gyarmat . . .	2.28	7.20	Záiz . . .	7.09	2.11	Visk . . .	11.43	4.53	Esztergomból . . .	5. . .	12.20	N.-Szombath . . .	3.17	
Esztergom-Nána érk.	2.59	7.40	Nagy-Salló . . .	7.46	2.48	Szakállos . . .	12.07	5.17	Ipolyságról . . .	11.15	11.15	N.-Tapolcsányba . . .	9. . .	
Budapestre . . . érk.	6. . .	9.30	Alsó-Váradi . . .	8.11	3.05	Bél . . .	12.22	5.32	Csatáról . . .	6.34	1.49	Pozsonyba . . .	6.13	3.33
Bécsbe . . .	7.05	5.40	Léva . . .	8.35	3.27	Ipoly-Pásztó . . .	12.39	5.48	Lévára . . . érk.	8.35	3.27	Bécsbe . . .	7.05	5.40
	8.54	5.53				Zalaba . . .	12.58	6.07						
						Csata . . .	1.15	6.24						

A vastagabb betűvel jelzett szám a esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

H I R D E T É S E K.

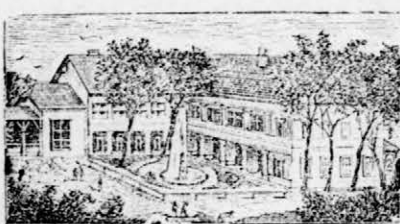
30. szám.

Julius 22,

Városligeti Testgyógyintézet Budapesten,

(ezelőtt Dr. Fischhof-féle vizgyó-intézet) Harmilán-ut 1535.

Intézetünk a főváros egyik legmagasabb, kiegyensúlyozottabb helyén fekszik, ugyanazon területen, melyet eddig a Dr. FISCHHOF-féle városligeti vizgyó-intézet foglalt el. — A 44,000 m² méternyi területen belföldi építkezéseket 30 tiszta, egészséges, külön bejárattal újított épület foglal magában, — Casinóval, zárt és fűthető folyosóval, tekepályával, luga-órával, stb.

A fővárossal való összeköttetést lovonatok és társas ocsik közvetítik. — Az intézetünkben felvett betegek minden beteg testalkatának és bajának megfelelően külön elállított készülék segítségével rendszerin **műtét nélkül** gyógyíthatnak. — Kifűnő és eddig el nem ért sikerrel kezeljük különösen a következő betegségeket u. m.:

I. Az összes bármely alapon fejlődött (eszusos, köszvényes, gümőkóros) **izületgyulladások**. — II. **csonttöréseket, ficamokat** és ezeknek valamint az **izületgyulladások** utóhatásait, u. m.: (zsúgor) izülmerevségeket, korlátolt mozgathatóságot, végtagrövidüléseket, elgörbüléseket stb. III. **A vele született és következményes elgörbüléseket** u. m.: a gerincoszlopnak oldal, mell- és hátfelé irányult elgörbüléseit, angolkóros, vagy csigolyaszavas alapon keletkezett **pupokat, tyukmellséket, görbényakat, donga-, lud-, ló- és saroklábat, donga-gacsos térdet**. — V. **Gyermekhüdést** és következményeit. — V. **Zuzódásokat, csúzt és köszvényt**.

Készülékeink a plasztikai művészet legmagasabb fokán állván, megvalósítják a modern testgyógyászat legmerészebb követelményeit, minél fogva minden betegnek **kivétel nélkül a főnjarást és az egészséges fekvésű intézetünk tiszta levegőjében való szabad mozgást**, de első sorban a **műtét (operáció) teljes mellőzését** lehetővé teszik. Az eddigi hidegvíz gyógykezelés folytatatik.

Bővebb felvilágosítást úgy az egyéb ezáltal fel nem sorolt betegség gyógyítását, — mint házi, szabályzatunkat illetőleg, könyve-kebe fizető értesítők nyújtanak, melyekkel kívánatra bérmentve személyesen szolgálunk.

Ezen közhasznú intézményünkre kérjük a t. közönség pártfogását. Igazgatók: 5-4

Dr. Vercbélyi László, felelős főorvos, egyetemi m. tanár a Stefánia gyermekkorház sebésze.
 dr. Róth Adolf, testgyógyintézet igazgatója, az intézeti betegek rendelő orvosa.
 Fischer György, cs. k. udv. szállás-örv. seb., b. és testgy. ca. segélyművek győzőse

Faeladási hirdetmény.

A beszterezébányai püspök tulajdonát képező bars-szent-keresztii uradalomban az 1889., 1890., 1891., 1892., 1893. és 1894. évekre eső s a miniszterileg jóváhagyott tüzemterv szerint azon évekre vágásra kitűzött területeken feltehető tölgy, jegenye és lucz famennyiség az 1888. évi augusztus hó 14-én, d. u. 3 órakor Bars-Szt.-Kereszten tartandó zárt ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Árverési föltételek:

1. Csak oly árverelő ajánlata vétetik figyelembe, ki ajánlatának tétele alkalomával legalább 800 frnyi bánatpénzt készpénzben, vagy az állampénztárnaknál biztosítékul elfogadható értékpapirokban letesz, s úgy a szerződési, mint árverési feltételeket magára nézve kötelezően aláírja, illetve zárt ajánlatában azokat magára nézve kötelezőknek elismeri.

2. A zárt ajánlatok a nyilvános árverezés megkezdéséig az uradalmi titkárnál nyújtandók be.

3. A bérszerződés azon ajánlattevővel fog megkötetni, kinek ajánlata az összes körülmények latbavetésével az uradalomra legelőnyösebbnek fog találtani.

4. Az elfogadott bérlő által lefizetett bánatpénz az uradalmi pénztárnál visszatartatik, elenben a többi ajánlattevők bánatpénzeiket az árverés megtartásától számított 3 nap mulva szabályszerű elismervény mellett ugyancsak az uradalmi pénztárnál visszavehetik, s azokat legkésőbbben a fenti határnaptól számított 30 nap alatt visszavenni kötelesek, mivel ezen határidő letelte után a visszamaradt bánatpénz az illető árverelő költségére Jeszenszky Sándor beszterezébányai kir. közjegyzőnél letételik.

5. A szerződésről visszalépett árverező bánatpénzének elvesztésén felül a visszalépeése által az uradalomnak esetleg okozott kárt is megtéríteni tartozik.

Bővebb szó vagy írásbelifelvilágosítást a vágás alá kerülő fa mennyiségét minőségét s a vágás helyét illetőleg a beszterezébányai püspökség luttillai erdőhivatalánál (u. p. Bars-Szt.-Kereszt) nyerhetni.

Bars-Szt.-Kereszten, 1888. évi jul. hó 14-én.

Vetzel István uradalmi titkár,

A legjobb pótkávé

az egész monarchiában a

Szalády-féle pótkávé.

Két rész ázsiai pótkávéhoz egy rész Szalády kávé kell beforozni s a legzamatosabb kávé nyerjük. Hozzá kevesebb cukoranyag szükségeseltetik s előnye, hogy az ázsiai kávé ártalmatlanná teszi.

A „Hungária kávé“

rendes eledelül használva a gyomort és a vért tisztítja s az emésztést nagyon elősegíti.

Biztos segélyt nyújt:

gyomor- és bélhurut, fejförcs, vérszegénység, álmatlanság és ideg bajok ellen. Kapható a föltaláló:

SZALÁDY ANTALNÁL

Budapest, Andrassy-ut 86.

Léván: több fűszerüzletben.

6-4

K Ö L C S Ö N

4 1/2 és 6%-ra.

Minden önjogi személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, úgy m. háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő, hivatalnok stb. kaphat közbejöttim útján egy budapesti hitelintézetnél 200 frtól 3000 frtig 3 év alatt postautalvány útján visszafizetendő 6%-os személy hitelkölcsönt.

4 1/2 %-os bank-kölcsön

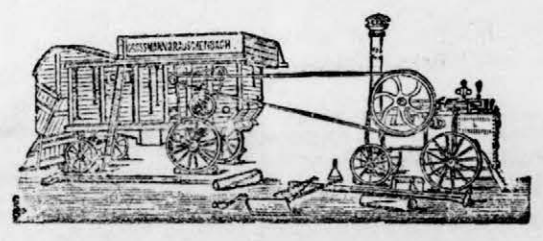
közvetítettik 1000 frtól kezdve egy millióig földbirtokra vagy jó anyagból épült városi bérházakra 25, 32 és 42 évre amortisatio utáni tőke-törlesztéssel. Házkölcsönök megállapítandó szemle költség előre letendő. — Értékpapírookra a bank a tőzsdéi árfolyam 1/5-öd része erejéig 6%-ra kölcsönt ad. — Kölcsön-ügyben válasz csakis 35 kr. levélbélyeg beküldése mellett adatik.

POLLÁK JÁNOS

bizományi és ügynöki irodája, Budapest, Kerepesi-ut 65. szám.

Schnabel féle tűzmentes szerkezeteket részletfizetésre is adok el.

Magyar gőzcsepplő-készletek

Gőzmozgonyok

2, 2 1/2, 3 1/4, 4, 6, 8 lóerőre.

Gőzcsepplőgépek

fa- és vaskerettel, verőlecezes vagy szeges dobbal, legújabb, legerősebb szerkezet, legnagyobb munkaképesség mellett.

Olcsó árak és előnyös feltételek.

Árjegyzékek kívánatra.

Grossmann és Rauschenbach

első magyar gazdasági gépgyára

Budapest, külső váci-ut 7. szám.

5-5.